

**UCHWAŁA NR XXV/251/20
RADY MIEJSKIEJ WAŁBRZYCHA**

z dnia 20 sierpnia 2020 r.

**w sprawie określenia zasad korzystania z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej
w Gminie Wałbrzych służących ograniczeniu ilości odpadów pochodzących z tworzyw sztucznych**

Na podstawie art. 40 ust. 2 pkt 4 i art. 41 ust. 1 w zw. z art. 7 ust. 1 pkt 1 i pkt 15 oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713), a także art. 40 ust. 2 pkt 4 w zw. z art. 4 ust. 1 pkt 2, pkt 13 i pkt 19 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920) w zw. z art. 74 ust. 2 i ust. 4, art. 68 ust. 4 oraz art. 87 ust. 2 w zw. z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. - Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z 2006 r. Nr 200, poz. 1471 i z 2009 r. Nr 114, poz. 946) oraz w zw. z art. 4 ust. 1 i art. 5 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko (Dz. U. UE. L. z 2019 r. Nr 155, str. 1), Rada Miejska Wałbrzycha uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Ilekroć w niniejszej uchwale mowa jest o:

- 1) gminnych obiektach i urządzeniach użyteczności publicznej – należy rozumieć przez to obiekty i urządzenia użyteczności publicznej znajdujące się na terenie Gminy Wałbrzych, takie jak obiekty sportowe, szkoły, przedszkola, place zabaw, obiekty o charakterze kulturalnym, obiekty stanowiące własność Gminy Wałbrzych, oddane jej jednostkom organizacyjnym albo instytucjom kultury w trwały zarząd albo udostępnione im na innej podstawie prawnej;
- 2) produkcji jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych - należy przez to rozumieć produkt, który jest w całości lub częściowo wykonany z tworzyw sztucznych i który nie został przeznaczony, zaprojektowany ani wprowadzony do obrotu tak, aby osiągnąć w ramach okresu żywotności wielokrotną rotację poprzez zwrócenie go do producenta w celu powtórnego napełnienia lub ponownego użycia do tego samego celu, do którego był pierwotnie przeznaczony;
- 3) tworzywie sztucznym – należy przez to rozumieć materiał składający się z polimeru zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 5 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006, do którego mogły zostać dodane dodatki lub inne substancje i który może funkcjonować jako główny składnik strukturalny produktów końcowych, z wyjątkiem polimerów naturalnych, które nie zostały chemicznie zmodyfikowane;
- 4) oksydegradowalnych tworzywach sztucznych – należy przez to rozumieć materiały z tworzyw sztucznych zawierające dodatki, które pod wpływem utleniania prowadzą do rozpadu tych materiałów na mikrofragmety lub do ich rozkładu chemicznego;
- 5) torbach na zakupy z tworzywa sztucznego – należy przez to rozumieć torby, o których mowa w art. 8 pkt 15a ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2020 r. poz. 1114 ze zm.).

§ 2. 1. Gminne obiekty i urządzenia użyteczności publicznej oznacza się znakiem „STREFA WOLNA OD JEDNORAZOWEGO PLASTIKU”.

2. Wzory znaku „STREFA WOLNA OD JEDNORAZOWEGO PLASTIKU” określa załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 3. 1. Na gminnych obiektach i urządzeniach użyteczności publicznej oznaczonych znakiem „STREFA WOLNA OD JEDNORAZOWEGO PLASTIKU”, wprowadza się zakaz:

- 1) w sposób widoczny posiadania, używania, udostępniania oraz sprzedaży następujących produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych:
 - a) pojemników na żywność, z pokrywką lub bez,
 - b) pojemników na napoje, z pokrywką, z wieczkiem lub bez,
 - c) sztućców, w tym: widelców, noży, łyżeczek, pałeczek,
 - d) talerzy,

- e) słomek, z wyjątkiem słomek objętych zakresem stosowania dyrektywy 90/385/EWG lub dyrektywy 93/42/EWG,
 - f) mieszadełek do napojów,
 - g) patyczków mocowanych do balonów lub służących jako podparcie do balonów przeznaczonych do użytku nieprofesjonalnego,
 - h) jednorazowych toreb na zakupy z tworzywa sztucznego;
- 2) w sposób widoczny posiadania, udostępniania oraz sprzedaży pożywienia i napojów umieszczonych w produktach jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych, chyba że przełożenie pożywienia lub przelanie napoju do opakowań wielorazowych jest niemożliwe z przyczyn technicznych,
 - 3) wydawania konsumentom żywności i napojów - niepakowanych fabrycznie na wynos - z użyciem w sposób widoczny produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych,
 - 4) pakowania produktów z użyciem produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych takich jak woreczki i torby na zakupy z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych,
 - 5) zbywania i rozpowszechniania w sposób widoczny produktów promocyjnych lub reklamowych stanowiących produkt jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych, chyba że nie istnieje bezpieczny dla środowiska zamiennik surowca, z którego jest wykonany taki produkt.

2. Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 dotyczy również sprzedaży z automatów vendingowych.

3. Zakazów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie stosuje się do produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych i oksydegradowalnych tworzyw sztucznych związanych z bezpieczeństwem żywności, o ile ich wytworzenie z materiałów innych niż określone w § 1 ust. 2 pkt 3 lub pkt 4 jest sprzeczne z prawem lub niemożliwe z przyczyn technologicznych.

§ 4. 1. Zasady korzystania z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej określone niniejszą uchwałą nie naruszają odrębności postanowień innych przepisów prawnych określających zasady korzystania z poszczególnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

2. Niedostosowanie się do zakazów, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2, nie może stanowić podstawy odmowy wykonania usługi administracyjnej gwarantowanej przepisami prawa powszechnego.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Wałbrzycha.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej Wałbrzycha

Maria Anna Romańska

Załącznik do uchwały Nr XXV/251/20
Rady Miejskiej Wałbrzycha
z dnia 20 sierpnia 2020 r.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713), organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie zasad i trybu korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej. Z kolei zgodnie z art. 40 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920), akty prawa miejscowego stanowiące są w szczególności w sprawach zasad i trybu korzystania z powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

Ani ustawa o samorządzie gminnym, ani też ustawa o samorządzie powiatowym nie ogranicza organów stanowiących w zakresie rodzaju zasad korzystania z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, które mogą być ustalone na podstawie art. 40 ust. 2 pkt 4 tych ustaw, jak też nie zobowiązują do określenia tych zasad w sposób kompleksowy, czy też odrębnie dla każdego z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej.

Zważywszy że:

1) obowiązkiem organów władzy publicznej, w tym organów samorządu terytorialnego jest obowiązek ochrony środowiska oraz obowiązek wspierania przez władze publiczne działań obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska,

2) na mocy dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie zmniejszenia wpływu niektórych produktów z tworzyw sztucznych na środowisko, nałożono na państwa członkowskie Unii Europejskiej obowiązki związane ze zmniejszeniem stosowania niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych, jak również ustanowieniem zakazu wprowadzania do obrotu niektórych produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych oraz produktów wykonanych z oksydegradowalnych tworzyw sztucznych,

3) organy władzy publicznej, w tym organy samorządu terytorialnego zostały zobligowane do propagowania podejścia wspomagającego gospodarkę o obiegu zamkniętym, które dają pierwszeństwo zrównoważonym i nietoksycznym produktom wielokrotnego użytku i systemom ponownego użycia w miejsce produktów jednorazowego użytku, które mają przede wszystkim na celu zmniejszenie ilości generowanych odpadów,

4) apel Rady Miejskiej Wałbrzycha Nr 1/2019 z dnia 25 kwietnia 2019 r. w sprawie podjęcia działań zmierzających do wyeliminowania ze stosowania na terenie Miasta Wałbrzycha jednorazowych opakowań oraz naczyń i sztuczków wykonanych z plastiku, spotkał się z pozytywnym przyjęciem i powszechną akceptacją przez społeczność lokalną Miasta Wałbrzycha, czego wyrazem jest widoczne zmniejszenie ilości używanych niektórych produktów jednorazowego użytku wykonanych z tworzyw sztucznych,

oraz wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczności lokalnej Miasta Wałbrzycha do zagwarantowania prawa do życia w zdrowym środowisku i podejmowania przez władze lokalne szeroko zakreślonych działań mających na celu zapobieganie negatywnym dla zdrowia skutkom degradacji środowiska,

Rada Miejska określa zasady korzystania z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, zgodnie z treścią niniejszej uchwały.

Zasady te dotyczą wyłącznie tych obiektów użyteczności publicznej, które mogą zostać zakwalifikowane do tej kategorii, zgodnie z definicją określoną w § 1 ust. 1 pkt 1.

Tym samym wszystkie obiekty i urządzenia użyteczności publicznej, podlegające takiej kwalifikacji, zostaną oznaczone znakiem „STREFA WOLNA OD JEDNORAZOWEGO PLASTIKU”.

Będzie to powodowało, że na tych obiektach i urządzeniach nie będzie możliwe posiadanie w sposób widoczny wyrobów z tworzyw sztucznych, określonych uchwałą, mających charakter jednorazowy, jak też nie będzie można ich używać na terenie tych obiektów, bądź też nie będzie można ich udostępniać innym podmiotom.

Wprowadzone ograniczenie w zakresie korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej stanowi wyważenie wartości prawem chronionych, jakim jest z jednej strony wolność zachowań i prawo do prywatności, a z drugiej strony zdrowie człowieka i ochrona środowiska.

Zasady korzystania z tych obiektów i urządzeń, mające na celu dążenie do coraz większego ograniczanie używania i zużycia opakowań z tworzyw sztucznych o charakterze jednorazowym,

ograniczając ilości mikrocząsteczek plastiku wprowadzanych do organizmu, pozwolą również na przyczynienie się do ochrony środowiska, a jednocześnie w żaden sposób nie wyłączają pełnej dostępności do tych obiektów i urządzeń, z pełnym poszanowaniem zasad równości.

Wprowadzane zasady nie powodują również nadmiernego ograniczenia swobody poruszania się i przebywania w określonym miejscu czy wolności zachowań i prawa do prywatności.

Wejście w życie przedmiotowej uchwały pozwoli na realizację prewencyjnego, edukacyjnego i wychowawczego celu jakim jest ochrona zdrowia mieszkańców Miasta Wałbrzycha oraz ochrona środowiska, poprzez wykształcanie i preferowanie określonych zachowań (sposobów postępowania) co najmniej osób korzystających z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, polegających na wyeliminowaniu możliwości widocznego posiadania na tych obiektach wyrobów z tworzyw sztucznych o charakterze jednorazowym, a wszystko to w ramach uprawnień właścicielskich, z woli społeczności lokalnej.

W związku z tym, że na poszczególnych obiektach i urządzeniach użyteczności publicznej mogą obowiązywać odrębne regulaminy, niezbędne było wprowadzenie zapisu § 4, wskazującego na nienaruszalność odrębności tych regulaminów.

Ponadto określenie wspólnej dla wszystkich obiektów i urządzeń użyteczności publicznej zasady korzystania z nich, określającej sposób postępowania osób korzystających z danego obiektu, nie stoi w sprzeczności z normami art. 40 ust. 2 pkt 4 odpowiednio ustawy o samorządzie gminnym i ustawy o samorządzie powiatowym.

Dodatkowo, w ramach wykonania niniejszej uchwały, Prezydent Miasta Wałbrzycha, korzystając z ustawowo określonych prerogatyw, będzie mógł określić sposób jej wykonania, w tym np. zobowiązać zarządców i dysponentów gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej do wprowadzenia do regulaminów wewnętrznych lub innych aktów wewnętrznych określających zasady korzystania i dostępności tych obiektów i urządzeń, postanowienia służące wykonaniu niniejszej uchwały, z zastrzeżeniem, że niedostosowanie się do tych postanowień nie będzie mogło stanowić podstawy odmowy wykonania usługi publicznej gwarantowanej przepisami prawa powszechnego.

Przewodnicząca Rady Miejskiej Wałbrzycha

Maria Anna Romańska